

Р.І.Швай

професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти
Інституту права, психології та інноваційної освіти
Національного університету “Львівська політехніка“
доктор педагогічних наук, професор

О.С.Захар’яш

доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти
Інституту права, психології та інноваційної освіти
Національного університету “Львівська політехніка“
кандидат фізико-математичних наук, доцент

СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО ТА ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Змінюється розуміння сучасного процесу навчання і набуття знань, відтак важливим завданням професійної освіти є створення моделі інноваційної особистості, здатної адаптуватися до зовнішнього світу. Освітня система є відкритою, на неї впливає соціальне середовище і стимулює зміни. Система освіти не лише повинна пристосуватися до потреб суспільства, але також може творити майбутнє. Національний університет “Львівська політехніка“ створює сприятливі умови для ідейного зближення освітніх установ, органів влади, промислових підприємств з культурно – просвітницькими осередками суспільства та для тісної співпраці місцевих органів влади, закладів вищої освіти та роботодавців. Цьому сприяють різноманітні заходи, які постійно відбуваються у Львівській політехніці. Серед них – постійно діючий цикл телепередач “Крок до науки”, клуби інтелектуального дозвілля з різноманітною тематикою, а саме: “Виховуємо аристократів духу“, “Зустріч із щасливою людиною“, “Сучасні наукові винаходи людства: де межа дозволеного?“, “Інтелект – товар на ринку праці“, “Куди і як я інвестую своє життя“, “Висока духовність, гігієна моралі, гігієна мислення – основа цивілізованого розвитку держави”. Клуби популярні в територіальних громадах, закладах освіти, церковних громадах, а також апробовані в областях Західного наукового регіону.

З метою профорієнтаційної діяльності пропонуються майстер-класи, наукові проблеми та дослідження, метою яких є формування пролонгованого зацікавлення потенційних абітурієнтів Львівською політехнікою. Більшість заходів апробовані на міських фестивалях науки, наукових фестинах Львівської політехніки, в Університеті інтелекту “Біля ратуші” та на виїзних засіданнях Інтелектуального центру. До них належать цікаві досліди та демонстрації, зокрема, “Вогняна феєрія звуку“, досліди з резонаторами Гельмгольца, “Тепловий орган”, “Світ кристалів”, “Вивчення елементи литва” (виготовлення найпростіших оздоб власноруч), лазерне шоу, “Таємниці дзвонів” (таємниці виготовлення, матеріали, цілющі властивості звучання, акустотерапія) тощо.

Серед заходів, які вже стали популярними серед студентів – це “Наукове кафе”; “Наука музики – музика науки” (як спільний захід з Львівським органом залом), створення простору “Їх наукова творчість змінила і змінює світ” (з тематичним інтелектуальним супроводом у формі демонстрацій, дослідів та «мікро»- і «нано»- лекцій).

Жодне суспільство не буде конкурентоспроможним без запуску механізмів формування мислення в освітньому процесі. Сучасна система освіти повинна бути спрямована не лише на розвиток формально-логічного мислення, але і наочно-образного, яке пов'язане з використанням аналогії, метафори, рекомбінації тощо [1]. Розвиток мислення можливий лише за умови значних змін у навчальному процесі, що вимагає певної діяльності. Заклад освіти має надавати можливості набувати власний досвід, допомагати в організації та систематизації набутого досвіду шляхом мислення, стимулювати зацікавлення, заохочувати до оригінальних, нетрадиційних способів мислення, створювати певні матеріальні умови для розуміння понять, мислення, створення сприятливого клімату в процесі здобування знань та формування умінь. Це вимагає розуміння того, що поряд із забезпеченням вивчення фундаментальних основ науки і техніки, необхідно формувати вміння виявляти всі переваги і недоліки процесів та явищ, вміння надійно працювати та співпрацювати в групі, заохочувати до розвитку своїх здібностей, інтересів та творчого мислення.

У сучасному світі знання є доступні для всіх. Артикульовані знання не гарантують успіху у сучасному світі. Змінюється стиль мислення, сприймання суспільних процесів та спільного функціонування. Відбувається обробка інформації, модифікація, відбір необхідної, обмін думками, емоціями, оцінювання роботи учасників процесу тощо.

Нові підходи до проведення профорієнтаційної діяльності та нові моделі навчання варто впроваджувати в освітній простір із врахуванням соціального контексту, освітніх традицій тощо. Здатність до навчання, до реорганізації своїх знань, здатність критично оцінювати та застосовувати отриману інформацію належать до специфіки сучасного суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Shvay Roksoiyana. A didactic application of the theory of creativity in school education // Prima Educatione. – 2019. – Vol. 3. – s. 27-38.

Г. Й. Шевчук

кандидат історичних наук,
доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти
Інституту права, психології та інноваційної освіти
Національного університету «Львівська політехніка»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Питання розвитку і популяризації української вищої освіти – одне з тих, яке завжди буде актуальним. Адже вища освіта покликана бути головним щаблем формування різнобічно розвиненої особистості з критичним мисленням. У зв'язку з цим стає очевидним, що запорукою успіху системи вищої освіти є її адаптація і до потреб економіки, і до світових тенденцій в освітній сфері.

Система вищої освіти в сучасному українському суспільстві стикається з величезними труднощами, пов'язаними з протиріччями між надавачами та споживачами освітніх послуг. Можна виокремити такі проблеми вищої освіти: її якість не відповідає очікуванням роботодавців, студентів і суспільства загалом, знизився інтелектуальний потенціал молоді, студенти втрачають потяг до навчання й наукової діяльності, матеріально-технічна база і програмне забезпечення ЗВО не відповідають сучасним інформаційним технологіям, відбулося заміщення цінності освіти на цінність диплома про вищу освіту. У зв'язку з цим зростає кількість студентів, які здобувають вищу освіту за кордоном. Тому і державна політика, і діяльність самих ЗВО має бути орієнтована передусім на підвищення престижу та якості вищої освіти, при цьому ефективно використовувати переваги освітньої міграції, але дотримуватися національних пріоритетів і рухатися в бік експорту освітніх послуг[1].

Заклади вищої освіти повинні бути конкурентоспроможними на світовому ринку, популяризувати систему української освіти і залучати нових іноземних студентів, як це роблять світові лідери в галузі вищої освіти. Найбільше іноземних студентів навчається у США, Великій Британії, Німеччині, Австралії та Франції. У 2018 році кількість іноземних студентів в Україні складала 75605 осіб, що на 14 % більше, ніж у 2017 році. Найбільше іноземних здобувачів вищої освіти з Індії, Марокко та Азербайджану [3].

За роки незалежності Україна зробила значні кроки в бік інтеграції в європейський освітній простір. Згідно з даними Міністерства освіти і науки протягом останніх п'яти років 4695 українських студентів та 4361 викладач закладу вищої освіти пройшли навчання в Європі в межах Програми ЄС Еразмус+. Водночас 2872 викладачі та 1123 європейських студентів так само навчалися в Україні [2].

Світовий досвід показує, що інтеграція освіти і науки стає вирішальним фактором зростання конкурентоспроможності національної економіки. Провідні університети США, Європи і Азії є гарним прикладом успішної інтеграції науки і освіти. Особливе місце в світовій практиці займають дослідницькі університети, де в кампусах розташовані як аудиторії для проведення лекцій, так і лабораторії, в яких, власне, і безпосередньо відбувається дослідницька діяльність.

Однією з проблем сучасної української вищої освіти є дефіцит практики. У результаті випускники мають складності з працевлаштуванням. Випускник знову починає навчатися на своєму робочому місці. Необхідно залучати підприємців і державних службовців в розробку навчальних програм, оскільки потрібно навчати тому, що дійсно затребуване на робочому місці. Надзвичайно швидка поява нових професій призводить до того, що частина фахівців є незатребуваною, а на